

Verksamhetsplan Hälsinglands museum 2022

Stiftelsen Hälsinglands museum arbetar utifrån sina stadgar och från överenskommelser med Hudiksvalls kommun och region Gävleborg. Museet utgår från synen på kulturen som en demokratisk, kritisk och omvandlande kraft i samhället, grundad på yttrande- och tryckfriheten och med en strävan att garantera allas lika rättigheter och allas möjlighet att delta. Kulturen ska ständigt stå upp för mänskliga rättigheter, mot maktmissbruk och inskränkningar av de demokratiska fri- och rättigheterna.

Coronapandemin kommer troligen även att påverka verksamheten under 2022 och museet ska därför ha en beredskap för eventuella restriktioner.

De pågående klimatförändringarna gör att arbetet med kulturarvet och samhällsfrågorna måste ges ett större utrymme och ses i ett klimatperspektiv. Strävan efter ett samhälle med långsiktig hållbarhet utgör ett av museets avgörande mål.

Ett museums uppgift är att förvalta och tydliggöra vårt kulturarv, medverka i den historiska forskningen, begripliggöra samtiden och att bjuda in till samtal och debatt. Museet ska även bedriva en bildande verksamhet tillsammans med andra samhällsaktörer.

Samarbetet med länsinstitutionerna behöver utvecklas och kommande uppdragsöverenskommelser kan utgöra ett lämpligt forum för det arbetet. Det breda samarbetet med civilsamhället, ideella organisationer och forskarvärlden fortsätter.

Många pensionsavgångar närmar sig för museets personal vilket måste tas upp i planeringen för 2022.

Vissa kompletterande säkerhetsåtgärder kommer att fortsätta under 2022.

Utställningsverksamhet

Hälsinglands museum arbetar med ett brett utbud av utställningar, historiskt-samhälleliga, konstnärliga och debatterande. Museets konstutställningar ska karaktäriseras av hög verkshöjd, kvalitet och samhällsrelevans. Några utställningar som planeras för 2022 är följande:

-John Sten och Paris. 2022 är det hundra år sedan konstnären John Sten gick bort. Museet uppmärksammar därför John Sten och hans avgörande år i Paris- Åren när han kom i kontakt med konstlivets nyaste strömningar och vistades i samma kretsar som bl.a. Picasso. Verk av John Sten och hans samtida i Paris, Arvid Fougstedt, Le Fauconnier, Picasso och så litterära spår, till Pär Lagerkvist och till Söderhamn, till författaren Ulla Bjerne.

Hälsinglands Museum

- *Anna Sjödahl* (1934-2001) var både personlig och originell i sitt sätt att se på världen. Hon förebådar de stora samhällsreformer som förändrade Sverige i grunden. I utställningen "All denna jävla lycka" lyfter hon fram vardagslivets drömmar och motgångar. Utställningen samlar över fyrtio år av Anna Sjödahls rika konstnärskap genom ett stort och varierat urval av måleri, teckning och skulptur.

-*Från rot till barr.*

Gran är Sveriges vanligaste och nationalekonomiskt det viktigaste trädslaget men utnyttjas i stort sett bara till sågade produkter och massaved. En vandringsutställning om slöjd och hantverk med granen i centrum. I samarbete med Hemslöjden Kronoberg.

-*Knivutställning.* En utställning om knivar och dess bruk, vi visar knivar från museets samlingar men också samiska knivar och romska knivar.

-*Borgerlighetens boningar och det dekorativa måleriet.* En egenproducerad utställning om stilideal i olika miljöer.

-*Sårbara platser*, en fotoutställning om klimatförändringarnas konsekvenser. 2018 dokumenterade museet bränderna i Hälsingland och 2021 översvämningarna i Gästrikland. Utställningen kommer att visas både i Gävle och i Hudiksvall.

Nationella minoriteter

Utställningen Rosa Taikon har fått stor publik och ett brett intresse. Pedagogiken till utställningen är omfattande. Under våren kommer utbytet med Muzeum Romské Kultury (Museet för romsk kultur) i Tjeckien att fortsätta genom studiebesök till museet, där även publika aktiviteter planeras.

Museet kommer också att öka kunskapen om resande/romanihistoria tillsammans med Frantzwagner-sällskapet. För att nå ut bredare inleds samverkan kring digitala föredrag med den resande/romska digitala medieplattformen DIKKO, samt kunskapsförmedling genom romska läsambassader. Museet arbetar även för att integrera minoritetsperspektivet i den övriga samlings- och utställningsverksamheten.

Samarbetet med Romskt kulturcentrum i Malmö fortsätter.

Samlingar och arkiv

Arbetet med tillgängliggörandet av museets föremålssamlingar och arkiv går vidare, bl.a. genom att museum fortsätter att kontinuerligt offentliggöra sina samlingar på digitaltmuseum.se och länkade öppna data på kulturnav.org.

Hälsinglands Museum

Arkivverksamheten fortsätter med den strukturella uppordningen av centrala samlingar och nyförvärv. Museet börjar under 2022 förvara och tillgängliggöra arkivmaterial digitalt. Senaste åren har många arkivöverlämningar skett till museet. Både föremåls- och arkivsamlingarna genererar många besök och är en viktig kontaktyta mellan museet och allmänhet samt forskare.

Uppordningen av Hilding Mickelssons bildsamling är i princip helt klar och är nu sökbar på Digitalt museum. I början av 2022 ska information om projektet Hilding Mickelsson sammanfattas och utvärderas. Arkivmaterial kopplat till Mickelssons bildsamling ska under 2022 förtecknas, ordnas och tillföras museets dokumentarkiv.

Digitaliseringen av museets äldre bildsamling fortsätter kontinuerligt, i samarbete med Arkion i Bollnäs.

För att säkra bilddatabasen DiBiS och inte riskera att det fotomaterial som föreningen under många år samlat in går förlorat har föreningen och museet inlett ett samarbete. DiBiS digitaliserade bildmaterial omfattar ca 250 000 digitala bilder och är en viktig historisk bildkälla. Genom att konvertera databasen till Primus säkras materialet och möjliggör samtidigt en publicering på digitaltmuseum.se. Förutom konvertering av databasen hjälper museet föreningen med en deltidstjänst.

Under 2022 tas museets nya konstmagasin i bruk med flytt från tidigare magasin. Det nya konstmagasinet möjliggör nya tolkningar och utställningar av museets konstsamling förutom att det säkrar samlingens långsiktiga bevarande.

Pedagogik

Museets pedagogik följer utställningsverksamheten men arbetar också självständigt med särskilda teman och i olika projekt. Barn och unga står i centrum för denna verksamhet. Museet fortsätter att arbeta i hela länet med sina pedagogiska program.

Pedagogiken till utställningen om Rosa Taikon är omfattande. Under 2022 kommer ökat fokus läggas på att nå ut med pedagogiken i hela länet, speciellt riktat till unga. Här ingår såväl fysiska som digitala aktiviteter, där samverkan med plattformen sverigeshistoria.se utvecklas. Under våren 2022 fortsätter satsningarna att lägga fokus vid frågor som rör diskriminering och jämlikhet, i relation till den tillfälliga utställningen Katitzi! som visas parallellt.

Pedagogiskt arbete i äldregruppen med visningar och föreläsningar fortsätter.

Hälsinglands museum fortsätter att vara en aktiv part i den guideutbildning som organiseras av Forsa folkhögskola.

Hälsinglands Museum

Under 2022 kommer museet att utveckla dramatiserade pedagogiska visningar som en pedagogisk modell för att öka intresset och uppmärksamheten kring aktuella frågor och utställningar.

Kulturmiljöinsatser

Museets arbete med kyrkan och det kyrkliga kulturarvet är en stor och pågående uppgift. Kyrkans historiska kontinuitet och dess samhälleliga betydelse i en period av stor omställning gör den speciellt viktig i det breda kulturarvsarbetet. Museet fortsätter sitt nära samarbete med församlingar/pastorat, stiftet och Svenska kyrkan central.

Det textila kulturarvet i svenska kyrkor är unikt. Av olika historiska omständigheter och genom långvarig fred har Sverige unikt många textilier sparade. Genom besök där också de textila kulturarvsföremålen finns med tydliggörs en historisk bakgrund till det samhälle vi har idag och museets textila profil ges ytterligare ett forum.

Klinkbyggda båtar är en historisk båtbyggnadstradition som nyligen skrevs in på Unescos lista för immateriella kulturarv. Länet har en utvecklad tradition av klinkbyggda båtar av olika modeller och museet kommer att uppmärksamma frågan under 2022.

Hälsingegårdar

Under 2022 har de båda regionala museerna i Gävleborg fått nya pedagogiska resurser att arbeta med skolan och Hälsingegårdar. De olika aktiviteterna sker i samarbete med de olika världsarvsgårdarna och öppna hälsingegårdar.

Samarbetet med Göteborgs universitet fortsätter genom en samdoktorandtjänst. Avhandlingsprojektet har rubriken "Måleri i gård och kyrka. En studie av förutsättningar, marknader och arenor i Hälsingland 1760 – 1800".